

JAN KLECANDA:

KONEC ROMÁNU.

Ze zkušeností starého redaktora.

Rysy obličejů jejího byly usměšlivé, oči krásné, výrazné, bohatý vlas, do něhož byla vetknuta čelunka s falešnými brilianty, rozpuštěn splýval jí po bedrech až na šaty hluboko vystřížené. Stála přede mnou okamžik mlčky a tázavě upírala na mne směje se oči, až byl-li to opravdu úsměv, co pohrávalo jí kolem rtů —

Pak jakoby se náhle vzpamatovala, pokročila s otevřenou náručí ke mně.

"No, staroušku! To je hodný, že přinesl Ježíška a zrovna mne si vybral," řekla hlasem, jenž zněl sic melodicky, ale mne pronikl jako ostří meče.

Odstřelil jsem jí od sebe, ne hrubě, ale přece tak rozhodně, že na krok ucouvla a udiveně se na mne zadívala.

"Sedněte, slečno!" řekl jsem, ukázav na křeslo.

Musilo být něco v mém pohledu, co jí prozradilo, že nemá před sebou svátka, jenž přišel do tohoto brlohu, aby užil za mrzký peníz ohlídkové rozkoše. Ruce jí sklesly a obličej nabyl jiného výrazu. Pohlédla na mne skoro smutně a řekla po mně: "Slečno? — Co si tedy ráte přání?"

V okamžiku tom stála přede mnou jiná žena, zcela rozdílná od oné, jež s ustáleným, vynuceným úsměvem sem vešla.

"Sedněte, prosím," řekl jsem bezděky velice dvorně a šel ku dveřím. Četl jsem se přesvědčivě, zda nás nikdo neposlouchá. Za dveřmi na chodbě nebylo nikoho, za to pohlédnuv do salonu, spatřil jsem tu několik děvčat, jež patrně chtěly poslouchati nebo se tu jen tak bavily. Musil jsem hrát úlohu člověka, jenž ví, že má právo poroučeti.

"Pryč od těch dveří a běda té, jež se přiblíží! Která je Zoraida?" ptal jsem se na jméno, až jsem mi dosud utkvělo v myslí. Ukázaly mi mlčky na jednu, jež uslyševši své jméno, pod lídicí zbledla.

"Méj se na pozor, až nejdeš s námi!" řekl jsem s přísností inkvizitora a přesvědčen, že teď již neodvázá se nikdo ku dveřím, vrátil jsem se do budoucí madame Isabell.

Usel jsem do křesla proti dívce, jež seděla tu v patrném strachu, co asi se bude dítí.

"Vy se jmenujete Anna Nováková," řekl jsem vřídlně, ale přece určitě.

Vzkřikla zděšeně a zakryla si rukama oči.

"Bydlela jste před lety s matkou v ulici..." pokračoval jsem u výslechu, pojmenovav jméno ulice.

Ruce jí sklesly a ona vystrašeně na mne pohlížela. "Ano," splynulo jí sotva slyšitelně se rtů.

"Znala jste hejtmana von Hotzenplotze?"

"Ach, ano, ano — ale co to má znamenat?"

"Pamatujete se na Václava Horálka?"

Z prsou dívky vydral se vzkřek, při němž jsem se otfásl až do nehlubších útrob duše. Vjela si rukama do vlasů a vytřeštila na mne oči, jakoby jí chtěly z důlků vystoupiti. Pak sklesla do zadu do křesla a zakryvši tváře rukama, rozplakala se. Zdálo se mi, jakoby se její tělo bolestí svíjelo a zmitalo a bujná řada bouřlivě se vlnila, prozrazujice, co pod ní se dělo —

Po chvíli se uklidnila, spustila ruce a pohlížela na mne očima, v nichž posud třeptly se slzy. Aco, byla krásná, krásná v tom okamžiku. Krásnější, než dříve, kdy vypadala jako svůdný hřích —

Podobnou myšlenku žena vždy vyčte v očích muže. Sklopila studlivé oči a skřížila ruce pod bradou, jakoby chtěla zakrýt svou nahotu před mými zraky. Prodějná žena styděla se u muže, jenž znal její jméno a minulost.

"Mé dítě," řekl jsem hluboce dojat a citě potřebu napravit, co oči mé bezděky v obdivu prozrazovaly. "Neptám se vás, jak jste sem přišla, nýbrž chcete-li odtud?"

Radostí zazářily její oči. Mělkem sklousla s křesla na kolena a vrhla se ke mně, objímaje mé nohy.

"Ach, pane, pro Boha — chci, chci! Odveďte mne kamkoliv, třeba do žaláře — Jen pryč odtud —"

Zvedl jsem jí skoro něžně se země.

"Vstaňte, dítě! Půjdem —" řekl jsem prostě. Překonal jsem v sobě muže posud ne starého a ne slepého pro ženskou krásu a viděl jsem v ní v tom okamžiku jen ubohou trpící, proto zněl můj hlas tak, že vzbuzoval důvěru.

Chopila mne za ruku a než jsem se nadál, políbila ji.

"Vy přicházíte od něho?" zašeptala.

"Ano!"

"Můj Bože! Můj Bože!" zakvílela a křesla do křesla, zabořivši tváře do jejího lenochu.

Dotkl jsem se zlehka její ruky.

"Nechte teď pláče, milé dítě! Později vám vše povím. Teď musíme odejti —"

"A máte moe mne odtud vyvésti?"

"Mám peníze —"

"Jsem zde mnoho dlužna —"

"Zaplatíme. Zavolejte paní!"

V tom ozvalo se z chodby cosi jako rány a ženské výkřiky.

"Co to?" ptal jsem se.

Přitiskla ruce k hrudím jako dítě, jež krčí se před ranou a bázlívé řekla: "To pán nebo paní! Oh, zde padají často rány! Karabáčem — hle —" ukázala mi rukou na rameno, kde spatřil jsem podlitý pruh —

Krev stoupala mi do hlavy. Bylo štěstím, že křik ztlchl, jinak byl bych šel a snad zabil toho člověka, jenž bije bezbranné ženy, třeba takové —

"Zavolejte paní," řekl jsem skrze zuby.

Po chvíli vešla židovka. V ruce měla ještě býkovec, jež rozpomenuvši se, skryla rozpačitě za zády.

"Slečna půjde se mnou ihned pryč," řekl jsem prostě.

Tygrice nevymrští se rychleji, než tato žena, jež z pokorně skrčené pojednou se vzpímala. "To není možné, pane! To není možné," zaječela.

"Řekl jsem a půjde! Či chcete jít se mnou vy?"

To účinkovalo, neboť žena ihned zase stála tu pokorně, pohlížejice ustrašeně na mou ruku, jež zajela do nársní kapsy, jakoby tam něco hledala. "Sestavte svůj účet, madame Sauerwein!"

"Milostpane, já jsem ruinir! To je můj nejlepší kus!" naškvala.

"Nemluvejte a počítejte, ale já budu počítat po vás!" řekl jsem hrozně.

"Na ulici jsem ji zvedla. Kost a kůže byla, a teď — podívejte se — to je masíčko! Dva měsíce jsem ji krmila a nikoho k ní nepustila —"

"Podívejte, ale jen rychle a jen své výlohy!"

"A kde je můj profit?" vzhopila se žena vzpurně.

"Mám jít sám? Ale já se zas vrátím!" pohrozil jsem přísně.

"Tři sta mne stála ta — čubka!" vyhrkla ze sebe židovka zoufale.

"Neurážejte slečnu, sie —! A zde jsou peníze, až bych mohl s vámi smlouvat. Honem, jděte se převléci, mé dítě, do svých šatů. Za deset minut at jste zde!"

Anička jako u vytržení odběhla a paní Izabel, jež se při pohledu na peníze trochu vzpamatovala, obrátila se ke mně: "Smím si to vzít, Herr Komisar?"

"Vezměte, je to vaše!"

"A co prosím, že jsem tak smělá, co bude s tou — slečnou?"

"O to se nestarejte!"

"Prosím, už mlčím! A smím-li se ptát, co Zoraida?" ptala se dále znepokojena.

"To vidíme až po výsledku Novákové — A teď mne nechte, nemám chuti k tlachům —"

Židovka odešla a po malé chvíli vrátila se Anička oblečena k vycházce. V slušném šatu vyhlížela tak, že nemohl jsem se ostýchat s ní vyjiti a kromě toho, jak jsem z řeči poznal — byla tu nedávno a neměla dosud žádných známostí —

Mléce, s očima studem sklopenýma stanula přede mnou, čekajice na mé rozkazy. V tom zaslechl jsem venku prudký hovor.

"Žádný komisar?" slyšel jsem ječivý hlas židovky.

"Kde pak? Lamp — desentér!" vzkřikl kdosi a v tom již rozletěly se dvě.

Na prahu stál — můj muž s alpinkami, za ním vletěla do světnice paní Isabell a vrhla se na Aničku.

"Dáš to dolů, couru!" křičela, snažíc se strhnouti jí paletot. "Tady zůstaneš, rozumíš?"

Přiskočil jsem a odhodil židovku tak prudce, až zavravorala. Dvěře salonu se otevřely a v nich zjevila se celá skupina zvedavých děvčat. Madame, jež se zatím vzpamatovala, vrhla se jako rozdrážděná tygrice na mne, leč v tom okamžiku odstřelil ji muž s alpinkami. "Zpátky! Ten je můj!" A obrátil se ke mně:

"Jménem zákona — oni půjdou se mnou!"

Rozesmál jsem se hlasitě, pochopiv situaci.

"Příteli, vy blázníte —"

"Žádný přítel a žádné řeči!"

"Víte, kdo jsem já? A kdo jste vy, že si troufáte na mne?"

"Oni jsou Václav Horálek a já —"

"Vy jste osel!" vzkřikl jsem v smíchu. "A přečtete si tohle!"

Podal jsem detektivu, ušaslému nad mou urážkou, dopis komisaře xyz a pak podržel jsem mu před očima obálku dopisu s mou adresou. Ubožák zbledl a lekl se, div že zavravoral.

"No co? Zatknete mne ještě?" řekl jsem sebevědomě.

"Rádeji odpustit, ale já jsem — já jsem opravdu osel!" přísvedčil pokorně. "Pustějí toho pána a tu dámu," obrátil se k Isabelle.

"A prosím, nerádeji nic panu komisaři — To jsem se nahledal a naběhal —" dodal skoro smutně.

"No, aby vám toho nebylo líto," zasmál jsem se a strčil mu pětku, kterou radostně shrábl. Neučinil jsem tak z přemírné dobrotivosti, nýbrž proto, abych mohl rychleji s Aničkou odejti. Věděl jsem, že nyní bude mi křtý záda —

O minutku později seděl jsem s Aničkou v drožce. Jak jsme se dostali ven, ani neví. Všecka ta děvčata shrnula se kolem ní, aby se s ní rozloučila, některá smělejší odvážila se i na šerty se mnou — zkrátka, byl jsem velice rád, když jsme byli z té Sodomy Gomorhy venku.

Dříve musil jsem však madame Sauerwein zaplatiti ještě některé části oděvu Aniččina, v čem jsem ovšem ani krejcaru nesmlouval.

Ale teď padla na mne nová sta-

rost — — Kam s děvčetem? Do své rodiny jí přece nemohu uvést? Nemohl bych ani, kdyby bylo dost místa a kdyby nebylo jiných hostů. Zejména dnes, v takový večer, kdy chce být rodina pohromadě v nejdůvěrnějších kroužku.

Anička seděla skrčena v koutku a plakala.

"Milé dítě, teď nechte pláče a raději mi fekněte, máte-li v Praze někoho, ke komu bych vás mohl dovésti?"

"Ach, gož bych byla takhle padla, kdybych měla živé duše!"

"Kdo padl, může se zvednouti! — Doveznu vás tedy do slušného hostince a tam počkáte do zítřka."

Vychýlil se z okénka, označil jsem drožkářím hotel ve čtvrti města, kam jakživ nepůjdu a kde jsem se nemusel bát, že mne zná. Věk tak nebylo nic malého příjeti s mladou dámou do hotelu já — tehdy ještě ne starý, šedivý a proti všemu podezření obrněný jako dnes. —

Když jsme se oetli v hostinském pokoji, do něhož nás uvedla podezřele se usmívající panská, vyběhl jsem Aničku, aby se posadila.

Podíval jsem se na hodinky. Bylo půl šesté a já měl tedy dost času, neboť na nádraží, kde měl jsem čekati štedrovecerního hosta, bylo blízko.

"Nevím, jak vám mám děkovati, pane, že jste mne z té bídy vyprostil," počalo děvče po chvíli. "A nevím, jak jste se o mně dověděl —"

"Vypátral jsem vás, poněvadž mne on o to prosil," odvětil jsem jí.

"On tedy žije? Žije —" zvolala radostně, ale hned se zase zasmušila. "Ach, bylo by lépe, kdyby byl mrtev!"

Nastala chvílka mlčení. Bylo mi trudno a teskno. Líto mi bylo děvčete, jež patrně nebylo zkaženo, líto mi bylo i přítele —

"Poťete se! Snad bude zase vše dobře —"

"Ach ne, ne!" zavřela hlavou. "Děvčata z takových domů neberou se za ženy —"

Netroufal jsem si jí potěšiti, poněvadž za přítele Horálka slibovati jsem nemohl. Leč útěcha byla přece — v jeho nesmírné lásce a v jeho vědomí, že snad i on neče část viny na jejím pádu.

O tom ovšem musil rozhodnouti on sám, neboť šlo tu především o něho, o její manželské štěstí.

"Slečno," řekl jsem po chvíli, položiv na stůl některé přítelovy dopisy. "Víte, jaký je dnes den a pochopíte, že musím vás opustiti. Žena a děti mne čekají. Věřte, rád bych vás byl dnes uvedl do své rodiny, abysete nebyla tak opuštěna, ale není to možno, poněvadž je nás již tolik, že se kolem mého malého stolu sotva vejde-me."

Misto odpovědi chytila mne za ruku a chtěla jí políbiti.

"Prosím vás, co to děláte?" utrhl jsem se trochu.

"Ach — nevím, nevím, jak bych vám projevila svou vděčnost! Za všecko! Za to, že jste mne vyvedl z toho brlohu, i za to, že se mnou mluvíte jako — jako s rádovým děvčetem. Ach, pane, je to jako almužna chudásovi — A vy tedy myslíte, že nejsem tak zavržená hodna?"

"Vaše svědomí, váš cit musí vám říci, pokud jste sama vinna a pokud leží snad vina na okolnostech —"

Sepjala ruce na klín a pohlížejice na mne, jako dítě na otec, s jehož dobrotivých úst chce slyšeti slova odpuštění, pravila smutně:

"Bránila jsem se zoufale, než jsem podlehla. Umíraju jsem takřka hladem, když mne ona žena našla —"

"Ona? Ta madam Sauerwein?"

"Ano, zachránila mne skutečně před smrtí hladem. Ovšem, že nejsem jí zavázána vděčností, poněvadž učinila tak jen proto, aby měla ze mne užitek a aby mne duševně i tělesně zničila."

"Byla jste u ní dlouho?" ptal jsem se, čekajice dychtivě na odpověď.

"Několik neděl jen. Slyšel jste, co ona sama řekla. Teprve před několika dny uznala, že jsem schopna toho výdětku. Byla jsem tam držena jako u vězení. Četla jsem prehnouti — viděl jste onu prouhu — Tak mne několik dnů již nutila k hanebnému tomu femeslu, učila mne usmívat se na muže, kteří přišli. — Dva dny tomu, co — jsem se vzdala —" dodala, zakrývajice si studem tváře.

"Dva dny — dva dny!" zvolal jsem, ehytiv se za hlavu. "Můj Bože, proč jsem vás nenašel o dva dny dříve! Ubohý Václav — jakoby byl měl tušení, že hrozí vám nebezpečí —"

"Ach, Václav, Václav!" zahřekovala. "Nebýt těchto dvou dnů, mohla bych sčistým pohledem před něho předstoupiti. Pane," zvolala náhle náruživě, chopivši mne za ruce, "byla jsem skoro dítě, když mne opustil. Bylo mi tehdy osmnáct let — Pokušení se všech stran na mne doléhalo, ale já chtěla mu zachovati věrnost — Jemu, jen jemu, jenž mi byl vším — I pak, když jsem dospěla k poznání, že na mne docela zapomněl —"

"Nezapomněl — — Hledá vás, psal vám. Hle, zde pošilá i podací lístky na důkaz, že i v dávné cizině na vás vzpomínal a po vás toužil."

"Nedostala jsem ničeho. Ani nejmenší zpráva o něm, kam se poděl, nám nepřišla."

"A přece vám psal, když sám neschel se vrátiti. Zde z jeho dopisů seznáte, že miluje vás posud a že po vás touží —"

Radostí zazářily jí oči a dychtivě sáhla po listech.

"Smím? Smím je čísti?"

"Proto jsem vám je přinesl! Plním jeho přání, abyste dnešní večer zažila radostně u vědomí, že o nejdříve budete jeho —"

"Jeho! Jeho!" opakovala po mně s výrazem nevýslovné bolesti. "Což je to možno, pane? Je to možno?" Upírala na mne oči, v nichž četl jsem zoufalou prosbu, abych přísvedčil. — "Ach, pane, prosím vás, vy, vy jste počestný muž, mohl byste vy — suďte podle sebe —"

"Láska všecko překoná a všecko odpustí!" odvětil jsem vyhýbavě. "A z jeho dopisů seznáte, že vás nikdy nepřestal milovati."

"Odpustit — ano, ale za ženu vzít? Vidíte, vy — vy nedovodete říci ano! Ale ovšem," těšila se hned sama, "on mne tak neviděl, jako vy a vy mu to neřeknete!"

Oh, když si vzpomenu, jak jsem k vám přišla, hanbou se před vámi chvějí — Ale musila jsem —"

"Oh, poznal jsem to na vás ihned," odvětil jsem, abych jí potěšil. "Však nyní," řekl jsem, pohlédnuv na hodinky, "musím již jíti. Povinnost mne volá —"

"A přijdete zase?"

"Přijdu se svou ženou, by snad zde v hotelu nevzniklo podezření —"

"A tyto listy?"

"Nechám vám je zde. Těste se jimi a musíte-li již dnes být samotna, vzpomínejte na něho, modlete se, rozjímejte o budoucím životě!"

"A o minuem," řekla smutně.

"Ten vymažte ze své paměti —"

"Což je to možno?" pohlédla na mne očima Marie z Maglaly.

"A nezapomeňte, milé dítě, na večer! Dám dale potřebné rozkazy."